

היום נלמד בעזרת ה':

נדרים דף עא

משנה: נדרה והיא ארוסה: נערה המאורסת שנדרה נדר, ובאותו יום נתגרשה ושוב נתארסה בו ביום, ושוב נתגרשה בו ביום ושוב נתארסה בו ביום, אפילו מאה פעמים - הארוס האחרון והאבא מפירים ביחד את הנדר. החידוש הוא שהבעל האחרון מיפר את הנדר שנדרה אצל הארוס שהיה לפניו.

גמרא: דלמא הני מילי: אולי הפסוק מדבר רק על נדרים שלא נראו לארוס הראשון - דהיינו שהוא לא הספיק לשמוע על הנדר שנדרה ארוסתו ומת - שאז הארוס השני מיפר לה אותו, אבל אם כבר שמע הארוס הראשון על הנדר לא יוכל הארוס השני להפר אותו?

תירוץ: 'עליה' קרא יתירא הוא: בפסוק כתוב "וְאִם הָיָה תְהִיָּה לְאִישׁ וּנְדָרָהּ עָלֶיהָ אוּ מִבְּטָא שְׁפָתֶיהָ אֲשֶׁר אָסְרָה עַל נַפְשָׁהּ" גם ללא המילה 'עליה' היינו לומדים שהנדרים שכבר נדרה אותם אצל הארוס הראשון, יכול הארוס השני להפר אותם. ומשכך המילה 'עליה' מיותרת ללמד שאפילו ששמע הארוס הראשון על הנדר יכול הארוס האחרון להפר אותו.

הגמרא מביאה ברייתא כדברי שמואל

כיצד שמע אביה והפר לה: המקרה הראשון בברייתא מחולק גם הוא לשני מקרים: א. שמע אביה והפר לה, ולא הספיק הבעל לשמוע עד שמת ונתארסה למחר - אביה ובעלה האחרון מפירין נדריה (כי אם היתה מתארסת בו ביום אפילו שמע בעלה הראשון, היה יכול בעלה השני להפר לה, וכדלהלן במקרה השני).

ב. שמע אביה והפר לה, והספיק הבעל לשמוע אבל לא הפר עד שמת בו ביום, ונתארסה בו ביום, ואפילו קרה הדבר כך מאה פעמים - אביה ובעלה האחרון מפירין נדריה. ומהמקרה הזה יש ראייה כדברי שמואל. (פי' ע"פ הרא"ש).

(המשך בדף הבא ↓)

יוצא לאור ע"י:

"אור הספר התורני" הוצאה לאור

052-7628377

להצטרפות:

mabatladaf18@gmail.com

052-342-4473

שמע בעלה והפר לה: זהו החלק השני בברייתא. אם שמע הארוס את הנדר והפר לה, ולא הספיק האבא לשמוע על הנדר עד שמת הארוס, ולאחר מכן נתארסה שוב - האב חוזר ומפר את חלקו לבדו בלא הארוס השני [נ.ב. לפי זה דברי הגמרא 'חוזר האב ומפר חלקו של בעל' הכוונה לבעל השני, וכלומר שאין צורך שהבעל השני יפר כי כבר הסתלקה לגמרי רשות הארוס מהנדר].

ועל זה אמר רבי נתן שכל זה דוקא לדעת בית שמאי הסוברים שכשהבעל הפר לבדו הוא 'מיגז גיז' כלומר חתר חצי מהנדר ונסתלק לגמרי מהנדר, וממילא נשאר לאבא רק את החצי שלו להפר. [בלשון הגמרא יש לגרוס: 'בית שמאי סברי נדרים נמי שראו שנראו לארוס'].

אבל לדעת בית הלל שכשהבעל הפר לבדו הוא 'מיקלש קליש' כלומר החליש את כל הנדר אבל לא נסתלק ממנו, עדיין צריך את ההפרה של הארוס השני ביחד עם האב בשביל להפר את שאר הנדר, כי כאמור נשארה כאן רשות של הארוס שעברה מהראשון לשני ושוב צריכים האבא והארוס להפר לה. (פירשנו על פי הפי' הראשון בר"ן 'על דרך קצת הראשונים').

*

איבעיא להו: נערה מאורסה שנדרה, ושמע בעלה וגירש אותה - האם הגירושין הללו נחשבים רק ל'שתיקה', או שהם נחשבים ל'הקמה'? והטעם שיחשבו ל'הקמה' משום שהוא ידע שכאשר הוא מגרש אותה הוא כבר לא יוכל יותר להפר לה, וממילא כוונתו היתה לקיים לה את הנדר.

הנפקא מינה בין שני הצדדים הללו היא: במקרה שהארוס גירש אותה וקידש אותה בחזרה בו ביום - האם הוא יוכל להפר לה את הנדר, או לא. שאם הגירושין היו רק כשתיקה הוא יכול להפר כל עוד לא עבר היום, אבל אם הם היו כהקמה הוא כבר לא יכול להפר.